

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

OHRANIMO STELJNIKE STELJNIKI

Vlažni travniki, kjer je intenzivna kmetijska raba težko izvedljiva, so pomembno zatočišče številnih živalskih vrst. Na takih travnikih živijo zelo redke in ogrožene travniške ptice ter pisana paleta metuljev, med drugim tudi barjanski okarček: ena od vrst, ki ji grozi izumrtje. Ker te travnike praviloma kosimo zelo pozno, je trava večinoma uporabna le za steljo in od tod ime – steljniki.

ZAKAJ JE POTREBNA ČASOVNO PRILAGOJENA RABA?

Marsikdo bi ob besedi steljniki najprej pomislil na bolj znane belokranjske steljnike, porasle z brezami in orlovo praproto v podrasti. Vendar so steljniki, o katerih govorimo na tem mestu, običajni travniki, košeni šele po 1. avgustu. Ker je trava tako pozno košenih travnikov uporabna samo za steljo, smo jih poimenovali steljniki. Na takih travnikih živijo redke travniške ptice in pisana paleta metuljev, med drugim tudi barjanski okarček, ki je ena najbolj ogroženih vrst.

Omejitev košnje do 1. avgusta ustreza številnim vrstam, ki živijo na teh travnikih, saj jim omogoča nemoten razvoj in dolgoročno bivanje na teh travnikih. Travniki, ki so življenjski prostor metulja barjanskega okarčka, praviloma uspevajo na tleh, revnih s hranili, zato gnojenje teh travnikov ni dovoljeno.

KAKO LAHKO POMAGATE TUDI VI?

Če želite dejavno sodelovati pri ohranjanju steljnikov, vas vabimo, da se vključite v operacijo »Steljniki« ukrepa kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020, za katero veljajo te obveznosti:

- košnja je dovoljena od 1. avgusta;
- vsako leto pokosite del celotne površine travnika (od 40 do 60 %) – mozaična košnja;
- krožna košnja travnika ni dovoljena (za namene mozaične košnje travnika ne smete razpoloviti na robni in osrednji del);
- gnojenje, mulčenje in paša so prepovedani vse leto;
- obvezno je spravilo travinja;
- nasipavanje travnikov ni dovoljeno;
- zatavljanje oziroma dosejevanje travnikov s komercialnimi travnimi in drugimi mešanici ni dovoljeno.

Tako pomembno pripomorete k ohranjanju življenjskega prostora barjanskega okarčka in drugih travniških vrst.

Travnik z zdravilno strašnico

POGOJI ZA VKLJUČITEV V OPERACIJO »Steljniki«

Obtežba: od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).

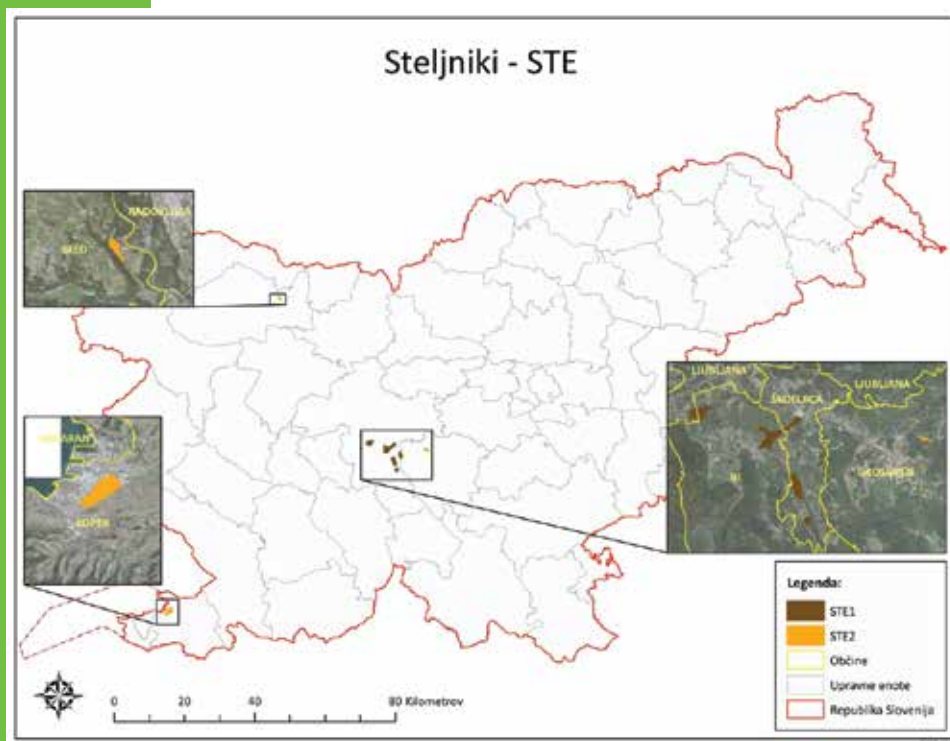
Raba: trajno travinje.

Obseg: del površin trajnega travinja na ekološko pomembnih območjih steljnikov, lahko del GERK-a.

Lokacija: ista ves čas trajanja obveznosti.

OBMOČJA, KJER JE MOGOČE IZVAJATI OPERACIJO »Steljniki«

Operacije »Steljniki« ni mogoče izvajati kjerkoli, ampak le na območjih, ki jih še poseljuje metulj barjanski okarček. Ta ekološko pomembna območja so prikazana na spodnji karti.

PLAČILA

Za območje Ljubljansko barje (STE1) znaša letno plačilo 329,79 EUR/ha, za območja Duplica, Povirje vzhodno od Bodešč in Škocjanski zatok (STE2) pa 202,90 EUR/ha letno.

KAKO OHRANJATI STELJNIKE?

DODATNE INFORMACIJE

Steljniki so v Sloveniji močno ogroženi, zato je njihovo varstvo nujno potrebno. K njihovem ohranjanju lahko prispevate tudi vi, tako da:

- se vključite v operacijo »Steljniki«;
- vzdržujete ali po možnosti povečujete delež pozno košenih travnikov na svoji kmetiji;
- travnikov ne gnojite;
- pokošene trave ne balirate (ne povijate v plastično folijo);
- travnikov ne mulčite in ne pasete;
- na travniku puščate nepokošen pas, ki je ob košnji in tudi pozneje pomembno zatočišče številnih travniških vrst;
- preprečujete zaraščanje oziroma čezmerno rabo travnikov;
- že zaraščene površine počistite in znova uredite v travnike.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
Gospodinjstva ulica 6, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 513 66 00; E-mail: kgzs@kgzs.si
in območni Kmetijsko gozdarski zavodi

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,
Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 230 95 00; E-mail: zrsvn.oe@zrsvn.si
in Območne enote Zavoda RS za varstvo narave

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 478 90 00, E-mail: gp.mkgp@gov.si,
www.program-podezelja.si

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira prizadevanja za ohranitev vrstno bogatih travnikov v Sloveniji. Operacija »Posebni traviščni habitati« je namenjena spodbujanju izvajanja prilagojene kmetijske prakse, ki poleg pridelave krme skrbi tudi za ohranjanje pozno košenih travnikov in ogroženih vrst, ki tam živijo. Operacija »Posebni traviščni habitati« se izvaja pri Programu razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (ukrep kmetijsko-okoljska-podnebna plačila). Organ upravljanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Besedilo: mag. Mateja Žvikart (Zavod RS za varstvo narave); prva posodobitev: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; fotografiji: Martin Vernik, Slavko Polak; oblikovanje: Vikra Petra Vidonja, s. p.; lektoriranje: Republika Slovenija, Generalni sekretariat Vlade, Sektor za prevajanje; junij 2019

Za vsebino je odgovorno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je tudi organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja 2014–2020. Izdajo zgibanke je koordinirala Mreža za podeželje.